Ankenævnet for Forsikring

Den 20. april 2016 blev i sag nr. 88661:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

Nordea Pension
Klausdalsbrovej 615
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har fire pensionsordninger i Nordea Pension. Han klager over, at han som følge af mangelfuld rådgivning er blevet afskåret fra forskellige investeringsmuligheder på sine ordninger, herunder muligheden for migrering (overgang til ordning i markedsrentemiljø mod ydelse af omvalgsbonus).

Efter en længere korrespondance mellem klageren og selskabet vedrørende klagerens investeringsmuligheder og selskabets rådgivning anførte selskabet i brev til klageren af 29/5 2013 bl.a.:

> "Aftalenr. [1]
> Dette er din ordning, som du indbetalte til, mens du var ansat i [arbejdsgiver]. Ordningen indeholder dækning ved nedsat erhvervsevne, dækning ved dødsfald (inkl. kontosikring), ophørende livrente, ratepension og kapitalpension.
>
> Ordningen er oprettet i gennemsnitsrentemiljø.
>
> Af den samlede indbetaling til denne ordning går der ikke noget til kapitalpension. Der er ikke indbetalt til kapitalpension siden 1. januar 1999. Der indbetales ca. 34.820 kr. til ratepension, og resten af indbetalingen sker til forsikringsdækning ved henholdsvis død og nedsat erhvervsevne.
>
> Fra den 1. oktober 2001 har vi bevilliget dig præmiefritagelse og udbetaling af dækningen ved nedsat erhvervsevne.
>
> Aftalenr. [2]
> Denne ordning blev oprettet for en fratrædelsesgodtgørelse fra [arbejdsgiver]. Ordningen indeholder ratepension og kontosikring.

Ordningen er oprettet i gennemsnitsrentemiljø.

Aftalenr. [3]
Denne ordning indbetalte du til, mens du var ansat i [arbejdsgiver]. Du stoppede indbetalingen til ordningen pr. 1. april 2001. Ordningen indeholder ratepension.

Ordningen er oprettet i markedsrentemiljø i fonden 'Aktiv Lav Risiko Garanti' med investeringsgaranti.

Aftalenr. [4]
Denne ordning har du indbetalt til privat. Du stoppede indbetalingen til ordningen pr. 1. december 2008. Ordningen indeholder ratepension.

Ordningen er oprettet i markedsrentemiljø i fonden 'Aktiv Lav Risiko Garanti' med investeringsgaranti.

Du kan se flere detaljer om dine pensionsordninger på Netpension.

Forskellen på gennemsnitsrentemiljø og markedsrentemiljø

Ordninger med gennemsnitsrente forrentes med en stabil, men lav rente også kaldet kontorenten. Det er os, der investerer din opsparing. Vi sørger for det bedst mulige afkast samtidig med, at der er fokus på sikre investeringer. En stor del af den 'pulje', som dine ordninger er med i, er placeret i obligationer med lang løbetid og i ejendomme, mens en mindre del er placeret i aktier og alternative investeringer som fx skov og andre alternative investeringer.

I produktet er der indbygget en ydelsesgaranti, som ikke er en rentegaranti. Ydelsesgarantien sikrer, at der er en minimumudbetaling ved pensionering. De garanterede ydelser beregnes ud fra den forventede indbetaling frem til udløb. Ydelsesgarantien begrænser også samtidig vores mulighed for at investere, hvilket er grunden til, at din opsparing kun forrentes med den stabile og p.t. lave rente.

Når de garanterede ydelser beregnes, sker det ud for nogle forudsætninger om den fremtidige rente, den fremtidige forsikringsrisiko og de fremtidige omkostninger. Størrelsen af ydelserne er garanteret, uanset hvordan forudsætningerne og markedsrenten udvikler sig. Du løber derfor ingen risiko.

Forudsætningerne er typisk fastlagt forsigtigt, og der opnås derfor normalt et overskud, som kaldes bonus. Størstedelen af bonus hidrører normalt fra, at den faktisk opnåede rente er større, end den forudsatte rente. Det betyder, at vi også investerer relativt forsigtigt af hensyn til garantien, hvilket reducerer kunder med gennemsnitsrenteordningers mulighed for at opnå rigtig høje afkast, når aktiemarkederne stiger. Samtidig har dette dog også sikret dig, at der ikke har været tab, når aktierne er faldet. Kontorentens størrelse følger derfor ikke markedsrenten, fordi der bl.a. sker en udjævning over en årrække - deraf navnet gennemsnitsrentemiljø. Den udjævning af forrentningen er, som du ved, netop styrken ved gennemsnitsrenteproduktet.

Længere nede kan du se, hvordan vi fastsætter kontorenten.

Ordninger med markedsrente tilskrives afkast, som opnås af de investeringer, der sker i de valgte fonde. Afkastet kan være både positivt og negativt. Der er derfor heller ikke

samme krav til os for, hvordan vi må investere, hvilket betyder, at der på sigt er mulighed for at opnå et bedre afkast, end på ordninger med ydelsesgarantier i gennemsnitsrentemiljøet.

Dine pensionsordninger i markedsrentemiljøet er derfor direkte afhængig af din opsparings størrelse og afkastet.

De garanterede udbetalinger er inklusive den aftalte indbetaling frem til den 1. august 2017.

I de garanterede beløb er der indregnet de forskellige rentegrundlag på henholdsvis 4,5%, 2,5%, 1,5% og 1%, som [medarbejder] også nævnte i sin mail fra den 5. december 2012.

Værdien af din kapitalpension på aftalenr. [1] var ca. 1.577.000 kr. pr. 1. januar 2013, og værdien af din ratepension var ca. 1.841.000 kr. pr. 1. januar 2013. Hvis du lægger værdien af dækningen ved dødsfald til, som også er en rateforsikring, er den samlede værdi på ratepension og rateforsikring ca. 1.978.000 kr. pr. 1. januar 2013.

Ved udbetaling skal du betale 40% i afgift af kapitalpensionen og personlig indkomstskat af ratepension og ophørende livrente. Vælger du at få udbetalt kapitalpensionen nu, skal du kun betale 37,3% i afgift efter reglerne i den nyeste skattereform og stadig personlig indkomstskat af de andre ydelser.

Når de løbende udbetalinger starter, bliver opsparingen på dine gennemsnitsrenteordninger forrentet med kontorenten. Dine markedsrenteordninger får tilskrevet afkast i forhold til den valgte fond, også når de løbende udbetalinger starter.

Mulighed for migrering

Som medarbejder skrev til dig i sin mail fra den 5. december 2012, kan vi desværre ikke tilbyde dig migrering (overførsel med opgørelsesbeløb) af din ordning med aftalenr. [1]. I vores anmeldelse til Finanstilsynet var det som nævnt i mailen et krav, at de ordninger, der får dette tilbud, ikke er under udbetaling/under præmiefritagelse. I øvrigt er migrering et tilbud og ikke en ret, vores kunder har.

Ønsker du at klage over vores anmeldelse til Finanstilsynet, skal du kontakte Finanstilsynet.

Flytning af kapitalpension

Normalt tillader vi ikke overførsel af værdi fra ordninger, der er under udbetaling, og hvor der ydes præmiefritagelse.

Men du kan vælge at overføre værdien af din kapitalpension til en anden slags ordning. Det kan enten være en Vækstpension eller en Linkpension hos os eller til en anden ordning i en bank. Vælger du at overføre til en bank, koster det et gebyr på 1.780 kr.

Jeg er ked af, at du har fået forskellige oplysninger om dette, når du har kontaktet os. Men da vi ikke har modtaget en konkret anmodning fra dig om overførsel, kan vi ikke overføre din ordning til en anden ordning med tilbagevirkende kraft. Du har været i løbende kontakt med os pr. mail og pr. telefon, og der kan derfor ikke blive tale om noget erstatningsansvar fra vores side.

Ønsker du at overføre ordningen nu, skal du nøje overveje, om det er en god løsning for dig. Det er en meget fordelagtig ordning, du har lige nu. Du skal være sikker på, at du kan opnå bedre forrentning de sidste 4 år indtil det aftalte udløbstidspunkt.

Hvordan fastsættes kontorenten?

Vi fastsætter kontorenten hver måned. Fra 1. januar 2013 er kontorenten før skat af pensionsafkast indtil videre fastsat til 0,1487% pr. måned. Denne månedlige rente svarer til 1,80% p.a.

Det ekstremt lave renteniveau i samfundet under finanskrisen har presset pensionsbranchen usædvanligt højt. Der har derfor været brug for, at pensionsselskaberne konsoliderer sig igen og opbygger økonomiske reserver. Erhvervs- og Vækstministeriet har derfor indgået aftale med brancheorganisationen Forsikring & Pension om et loft over kontorenter på ordninger med ydelsesgaranti.

Baggrunden for fastholdelsen af en relativ lav kontorente er derfor, at Nordea Liv & Pension pga. de fortsat urolige markeder og de relativt lave bonusreserver er i en situation, hvor selskabet i overensstemmelse med aftalen med Erhvervs- og Vækstministeriet forsøger at genopbygge bonusreserverne til et fornuftigt niveau set i forhold til ydelsesgarantierne.

Afkast på dine markedsrenteordninger

På dine markedsrenteordninger har du valgt fonden 'Aktiv Lav Risiko Garanti'. Det er den fond, vi anbefaler vores kunder at benytte, når der er 5-10 år til pensioneringstidspunktet. I denne fond er investeringsrisikoen nemlig mindsket, fordi andelen af aktier er reduceret. Risikoen for, at udsving på kapitalmarkederne forringer værdien af din opsparing, er derfor mindre i denne fond.

Du bestemmer selv, hvilke fonde du vil investere i. Du har mulighed for et højere afkast, end på ordninger med gennemsnitsrente, men du tager selv risikoen for investeringen. Jo større risiko, du er villig til at løbe, jo større afkast har du mulighed for at opnå. Du kan altid, når det passer dig, foretage omvalg via Netpension.

Der har igennem en årrække været negativt afkast på din aftalenr. [3]. Men siden 2009 har der hvert år på årsbasis været positivt afkast. Men da investeringsgarantien også er en udgift - sammen med administrationsomkostningerne - så er det opsparede beløb ikke nødvendigvis større end det, der er indbetalt. Det er det dog på denne ordning, da det garanterede beløb rent faktisk er 295.448,77 kr. (pr. 13. maj 2013), selvom værdien oplyses til ca. 265.000 kr. i kontooversigten. I pensionsoversigten på Netpension kan du se, at den årlige udbetaling lige nu er 29.544,87 kr. Dette beløb kan du til hver en tid gange med 10, så har du den garanterede værdi.

På aftalenr. [4] har der på årsbasis været positivt afkast i hele den periode, ordningen har eksisteret. Men også på denne ordning har der været udgifter til investeringsgarantien og administrationsomkostningerne.

Investeringsgaranti

Når dine ordninger i markedsrentemiljøet omfatter investeringsgaranti, er du garanteret, at udbetalingen minimum svarer til summen af indbetalinger fratrukket risikopræmier til

døds- og invaliditetsdækning, når udbetaling sker ved din død eller fra den aftalte pensioneringsdato. Ønsker du flere detaljer om investeringsgarantien, kan du læse om det i pensionsoversigterne i arkivet på Netpension.

Investeringsgarantien koster henholdsvis 0,70% af saldoen på aftalenr. [3] og 0,30% af saldoen på aftalenr. [4], og den er derfor en udgift, ligesom forsikringsdæk det.

Hvorfor betales for forsikringsdækninger, mens ordningen er under udbetaling?

I den periode, hvor vi har bevilliget dig præmiefritagelse og udbetaling af dækningen ved nedsat erhvervsevne, fortsætter din ordning - og derfor også din opsparing - som hidtil. Vi betaler blot det aftalte pensionsbidrag. Men ligesom da du selv indbetalte tidligere, er der udgifter til de forsikringsdækninger, der er på ordningen. Derfor vil du fortsat kunne se denne udgift i din kontooversigt, selvom det er os, der betaler pensionsbidraget.

Og da forsikringsdækningerne på din ordning er forholdsmæssig høje i forhold til indbetalingen, så er indbetalingen til opsparingen forholdsmæssig lille.

Tilsvarende er der også udgift til forsikringsdækninger på ordninger uden indbetaling. Det skyldes, at der som fx på din aftalenr. [2] er tilknyttet kontosikring, uanset at der ikke indbetales på ordningen. Kontosikringen svarer til en dækning ved dødsfald.

Forskellige administrationsomkostninger

Vi fratrækker forskellige administrationsudgifter på dine fire ordninger. Det gør vi, fordi det er forskellige produkter.

På ordninger i gennemsnitsrentemiljøet fastsættes administrationsomkostningerne som en procentdel af indbetalingen efter arbejdsmarkedsbidrag.

På ordninger i markedsrentemiljøet fastsættes administrationsomkostningerne i forhold til indbetalingens størrelse (efter arbejdsmarkedsbidrag) og den opsparede saldo.

Omkostningerne udgør:

Aftalenr. [1] 2% af aftalt indbetaling og indskud

Aftalenr. [2] Et fast månedligt gebyr på p.t. 59 kr.

Aftalenr. [3] Et fast månedligt gebyr på p.t. 59 kr. og 0,75% af saldoen. Derudover koster investeringsgarantien som nævnt 0,70% af saldoen

Aftalenr. [4] Et fast månedligt gebyr på p.t. 59 kr. og 0,50% af saldoen (i alt maksimalt 4.015 kr. pr. år). Derudover koster investeringsgarantien som nævnt 0,30% af saldoen

Udbetaling ved pensionering

På aftalenr. [1] er den garanterede udbetaling fra din kapitalpension ca. 1.973.000 kr., når du bliver 67 år, og den garanterede udbetaling fra din ratepension er på ca. 267.000 kr. om året i 10 år, fra når du bliver 67 år.

Hvis du ønsker overførsel til banken, skal du udfylde en overførselsblanket, som bynken udleverer til dig. Hvis du ønsker overførsel til Vækstpension eller Linkpension hos os, skal du udfylde nogle blanketter, som vi udleverer til dig, hvis det bliver aktuelt.

Kontakten til dig
Jeg beklager, at du ikke føler, at vi har kontaktet dig, som vi burde.

Vi har ikke, som du oplever det i Nordea Bank, en kontaktpolitik på den måde. Det betyder, at vi ikke aktivt kontakter vores kunder. Vi informerer naturligvis i både medierne og på vores hjemmeside om nye produkter, nye tiltag og nye regler fx i forbindelse med ny lovgivning eller ny Skattereform.

Vi tilbyder rådgivning til de af vores kunder, der har firmapensionsordninger, og det gør vi efter aftale med firmaerne. Ellers er den typiske indgangsvinkel til os via vores Kundecenter, hvor vores rådgivere altid er parat til at vejlede og svare på spørgsmål. Vores Kundecenter besvarer dagligt både telefonopringninger og mails fra vores kunder. Du er altid velkommen til at kontakte vores Kundecenter på telefon 70 33 99 99 eller på mail nordealivogpension@nordea.dk.

Du er velkommen til at bruge en anden rådgiver end os, hvis du mener, at det er nødvendigt. Vi yder dog ingen kompensation af evt. udgifter, du får i den forbindelse.

Vi tilbyder dig en samtale med vores seniorpensionsrådgiver … . Du kan kontakte [seniorpensionsrådgiver] på telefon … og aftale nærmere om et møde på [seniorpensionsrådgivers] kontor … .

Vores anbefaling

Det er dig, der beslutter, hvordan din opsparing skal investeres. Men vi anbefaler dig at bibeholde ordningerne, som de er nu pga. ydelsesgarantierne, og fordi der er så kort tid til det aftalte pensioneringstidspunkt.

Jeg håber, at du nu har fået et samlet overblik over dine ordninger hos os. Jeg håber også, at du har fået afklaring på de spørgsmål, du har stillet, og at du på den måde har modtaget de ønskede informationer for at kunne tage de nødvendige beslutninger.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte mig på telefon"

Klageren fremsendte efterfølgende et klagebrev til selskabet dateret 2/6 2015. Heraf fremgår bl.a.:

"Utilfredshed med rådgivning/kundekontakt

Nordea Liv og Pension vil gerne fremstå som en dygtig og kompetent forvalter af sine kunders pensionsordninger. Det er desværre ikke min opfattelse, at jeg har fået det de sidste mange år.

Jeg har haft mine pensionsordninger i NLP altid, dvs først i Nye Danske Lloyd, Baltica og derefter fra 1996 efter fusionen med [arbejdsgiver] i NLP. Jeg har været assurandør siden 1.1.1974.

Jeg var desværre ude for et uheld dec. 1998 og har fået min invalidepension siden 2001.

NLP skriver i et brev til mig dateret 29.maj 2013, at de tilbyder rådgivning til deres kunder, der har firmapensionsordninger. Det burde inkludere [arbejdsgiver], hvor jeg jo har været ansat som assurandør og derfor burde jeg være omfattet af dette tilbud.

Jeg har hvert eneste år måttet ringe til [medarbejder] for at få tilsendt en kontooversigt over mine ordninger, da dette er fravalgt af NLP for kunder, der får udbetalt invaliderente. Da [medarbejder] blev sygemeldt, fik jeg ikke yderligere oversigter tilsendt.

Jeg føler, at NLP har udvist manglende interesse for at forvalte mine penge bedst muligt. De har blot svaret på mine spørgsmål, når jeg har skrevet til dem. Faktisk skriver NLP i brevet af den 29. maj 2013 at de ikke fører en aktiv kontaktpolitik.

Jeg blev for nogle år siden kontaktet af Nordea Bank formueforvaltning, der foreslog at mine ordninger blev overført til dem, så de kunne pleje mine interesser. Det sagde jeg ja til, men ved et senere møde, fik jeg så at vide, at NLP havde sagt nej til at gå med til det.

Jeg er for nogle år siden blevet orienteret af tidligere kolleger om, at de er blevet tilbudt migrering og at nogle har fået mere end 1 mio. kroner tilskrevet deres pensionsordning mod at frafalde garantirenten. Jeg skrev til NLP om dette, men fik det svar, at NLP havde skrevet til finanstilsynet for at slippe for at skulle tilbyde det til kunder, der fik udbetalt invaliderente. I brevet af 29.maj 2013 skriver NLP da også at det skal betragtes som et tilbud fra NLP og ikke en ret for mig. Hvor arrogant kan man blive.

Jeg føler, jeg har været i klemme i NLPs system og er blevet glemt og at NLP bare har svaret, når jeg har skrevet til dem. Som de selv skriver, er der ikke blevet fulgt op på mine ordninger.

Jeg føler faktisk, at NLP de seneste år har modarbejdet mig - enten på den ene eller den anden eller faktisk den tredie måde.

Jeg ville have haft langt højere pensionsformue, hvis NLP havde udvist bare lidt interesse for mig og mine ordninger.

Jeg har gennem årene fulgt med i de aktiestigninger, der har været ovenpå krisen. Dem har jeg ikke fået del i. De sidste 5-7 år har det været en stor aktiefest ovenpå krisen og så sent som i går stod der i aviserne om 'børsfest' for velhavende pensionskunder. Med en pensionsformue på over 4 mio, føler jeg mig selv som en af dem. Der er ingen tvivl om at NLP har tjent en formue på mine penge, men jeg har bare ikke fået nogle af dem.

Jeg har desuden en link ordning, som jeg selv har indbetalt til. Min indbetaling har været Kr. 295.000.-. Heldigvis er der garanti imod underskud på ordningen. Den har nu en værdi på kr. 275.000.-. Dvs jeg reelt har tabt kr. 20.000.- de sidste 15 år. Og jeg ønsker ikke at få pengene udbetalt før om 8-10 år.

Jeg har gennem årene forgæves forsøgt at få en pensionsrådgiver til [by] for at rådgive mig (og min kone) og først i brevet fra 2013 skriver NLP at jeg da kan tage kontakt til [seniorpensionsrådgiver] i [by 2]. Vi havde kontakt dengang, men uden et besøg. For en måned siden kontaktede jeg så [seniorpensionsrådgiver] og han har nu været her og gennemgået mine ordninger. [Seniorpensionsrådgiver] er yderst kompetent og vi havde et særdeles godt møde på 3 timer, hvor han gennemgik alt og kom med forslag til ændrin-

ger. Ændringer, som [seniorpensionsrådgiver] selv nævnte, med fordel kunne være sket tidligere. Jeg spurgte [seniorpensionsrådgiver] om mine ordninger ville have været mere end 1 mio højere, såfremt mine ordninger var blevet ændret langt tidligere. Det ville han ikke afvise.

I brevet fra NLP af 2013 skriver [medarbejder 2] at jeg da godt kunne vælge vækstpension eller linkordning for nogle af pengene, det er al den rådgivning, jeg har fået. Det synes jeg er en yderst arrogant og mangelfuld rådgivning - specielt at nævne linkordning, når man tænker på, hvordan min linkordning har det. Hun har da vist ikke sat sig meget ind i mine forhold.

Hvorfor er det, at jeg ikke skal/skulle have tilbud om migrering?

Hvorfor er det lige, at jeg ikke er blevet tilbudt rådgivning som mine kolleger (som jeg stadig betragter dem)?

Hvorfor fik jeg ikke fik muligheden for at flytte til Nordea Bank formueforvaltning?

Jeg har mistet mange penge på, at NLP har sovet i timen. Som assurandør har jeg solgt mange NLP pensionsordninger til mine erhvervs og industrikunder og sørget for professionel rådgivning hver dag hele året og alle årene til mine kunder. Det føler jeg ikke, at jeg har fået af NLP

Det er som om, at det at jeg får udbetalt min invaliderente - som jeg selv hvert år har betalt en formue for at have - har ændret mine muligheder for at få den rette formuerådgivning.

Det vil jeg ikke acceptere. Skal jeg virkelig rette henvendelse til en professionel pensionsrådgiver udenfor NLP for at få vurderet, hvad jeg ville have haft på min konto, hvis NLP havde rådgivet mig korrekt. Feks tidligere NLP ansatte [medarbejder 3], som jo kender NLP ud og ind."

Selskabet anførte i brev af 9/6 2015 til klageren heroverfor bl.a.:

"**Hvorfor er det, at jeg ikke skal/skulle have tilbud om migrering?**
Som tidligere oplyst, har vi i vores anmeldelse til Finanstilsynet ikke fundet det hensigtsmæssigt at tilbyde omvalgsbonus (migrering) til de af vores kunder, der har ordninger under udbetaling/præmiefritagelse. Baggrunden for dette er blandt andet, at der på den bestående ordning i gennemsnitsrente samtidigt med udbetalingen af fra forsikringen mod tab af erhvervsevne også sker en årlig regulering af størrelsen af den opsparingspræmie, som der er præmiefritagelse for. Dette ville ikke forsætte, hvis ordningen blev overført til markedsrente.

I øvrigt skal det nævnes, at ordningen ikke har haft nogen omvalgsbonus i de perioder, hvor der i øvrigt er tilbudt omvalgsbonus til kunder. Det skyldes, at ordningen ligger i kontributionsrentegruppe 2 med en relativt lav gennemsnitslig grundlagsrente. Selskabet har derfor ikke haft behov for at hensætte ekstra reserver som sikkerhed for at kunne leve op til de lovede ydelsesgarantier.

Hvorfor er det lige, at jeg ikke er blevet tilbudt rådgivning som mine kolleger?
Vi yder en differentieret rådgivning af vores kunder, som er afstemt med vores virksomheder. Lovgivningsmæssigt er der intet krav om, at vi skal rette uopfordret henvendelse til

vores kunder. Du nævner, at du årligt har været i dialog med [medarbejder], som på det tidspunkt, var rådgiver for medarbejderne i [arbejdsgiver], og vi har i 2013 tilbudt dig en kontakt med [seniorpensionsrådgiver], som du har været i dialog og afholdt møde med.

Du nævner i dit brev, at du gerne have set et større afkast af din ordning. Når du modtager udbetalinger fra din forsikring mod tab af erhvervsevne og har præmiefritagelse er dine muligheder for at ændre på ordningen som nævnt begrænsede. Og det er da rigtigt, at kontorenten de seneste år har været lav set i forholdt til de afkast, som er opnået på markedsrenteprodukter. I den sammenhæng er det dog værd at bemærke, at uanset den lave kontorente opfylder Nordea Liv & Pension den lovede ydelsesgaranti og set over en længere årrække har selskabets ydet en ganske fornuftig kontorente.

Med den korte tid til det forventede tidspunkt for udbetaling af opsparingsdelene af ordningen ville det derfor - uanset der ikke havde været en aktuel udbetaling fra forsikringen mod af tab af erhvervsevne og præmiefritagelse - normalt ikke være vores råd, at man skulle forlade sine ydelsesgarantier og flytte til et markedsrenteprodukt, hvor man selv bærer investeringsrisikoen.

Hvorfor fik jeg ikke muligheden for at flytte til Nordea Bank Formueforvaltning?
[Medarbejder 2] oplyser i sit brev, at 'Vi tillader ikke overførsel af værdi fra ordninger, som er under udbetaling, og hvor der ydes præmiefritagelse'. Du har dog mulighed for at overføre din kapitalpension, da du i 2013 er fyldt 60 år, og kapitalpensionen dermed er til disposition, hvilket dine øvrige ordninger ikke er.

Jeg håber, at jeg i ovennævnte svar har uddybet vores tidligere svar, og at du dermed finder vores håndtering af dig som kunde tilfredsstillende.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte"

Klageren indbragte herefter sagen for nævnet. I klageskemaet dateret 6/11 2015 har han bl.a. anført:

"**Sagsfremstilling**
Supplerende redegørelse kan evt. vedhæftes som bilag.
Jeg har gennem årene ikke fået den hjælp og vejledning til at investere mine pensionsopsparinger på mine 4 policer hos Nordea Liv og Pension, som mine kolleger i [arbejdsgiver] har fået. Min ordning har gennem hele min invalideperiode fra 22.06.2001 og fremadrettet været gennem [arbejdsgivers] firmapensionsordning.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Jeg ville have haft de samme muligheder for investering som mine kolleger til trods for at jeg blev sygemeldt/pensioneret med invalidepension.

Ved at få de samme muligheder som mine kolleger, ville jeg have haft investeret anderledes og opnået væsentligt bedre afkast i perioden 2009-2015."

I vedlagt sagsfremstilling har han bl.a. bemærket:

"…
Efter et færdselsuheld 20.12.1998 blev jeg 22.06.2001 sygemeldt af [arbejdsgiver] og har fået min invaliderente siden. Invaliderenten udløber 1.8.2017. Min pensionsordning har hele tiden været under [arbejdsgivers] firmapensionsordning.

Gennem årene har jeg uden held bedt om at få en gennemgang af mine ordninger med en pensionsrådgiver, så jeg kunne være sikker på, at ordningen var, som den skulle være.

Jeg har gennem årene fået en kontooversigt tilsendt fra [medarbejder], når jeg har ringet til hende og bedt hende sende den. Jeg har gennem årene fået at vide, at min ordning var under [arbejdsgivers] firmapensionsordning og derfor ikke kunne ændres. Det har jeg så slået mig til tåls med.

På et tidspunkt skriver NLPs aktuar til finanstilsynet for at forhindre mig i at få migrering senere hen uden at fortælle mig det.

Jeg finder sidste år ud af, at [medarbejder] har haft personlige møder i 2007, 2008, 2009 og 2010 med assurandørerne uden at jeg er blevet informeret og tilbudt at deltage. I marts 2011 har der været afholdt informationsmøder for 8arbejdsgivers] assurandører med … , senior relationship manager og derpå personlige møder i perioden 15.4-1.7 med henblik på sammensætningen af den fremtidige pensionsordning for assurandøren også uden at jeg blev inviteret. Det blev her muligt at fremtidige indbetalinger samt ændring af bestående opsparing kunne flyttes til link med mulighed for bedre opsparing/afkast eller til vækstpension. Samtidig blev der indført automatisk kontakt til [arbejdsgivers] medarbejdere med få år til pensionering. Der har desuden været individuelle møder i 2014 med … arrangeret af … , NLP samt såvel airlink møder som fysiske møder.
Endvidere er ældre assurandører blevet tilbudt migrering, hvilket de fleste skulle have takket ja til.

Alt dette er jeg blevet forhindret i af NLP pga. fejl og forsømmelser fra NLP side til trods for at mine mange henvendelser burde have givet NLPs ansatte røde lamper omkring min(e) ordninger.

I brev af 29 maj 2013 skriver [medarbejder 2] til mig at NLP ikke aktivt kontakter deres kunder, men informere gennem medierne. Det er jo en direkte løgn i forhold til alle de ovenfornævnte møder, som jeg ved har været afholdt med [arbejdsgivers] assurandører, som jeg jo stadig betragtes som, da min firmaordning stadig er gennem [arbejdsgivers] firmapensionsordning.

Først i 2013 får jeg et møde med [seniorpensionsrådgiver] NLP.
Jeg må konstatere at jeg

1. er blevet afskåret for andre muligheder for investering for alle mine 4 pensionsordninger pga. manglende orientering gennem årlige møder og år efter år blevet orienteret om at jeg ikke kunne få sådan et møde med en pensionsrådgiver.

2. er blevet afskåret for migrering pga. NLPs aktuar, som uden mit vidende og accept har henvendt sig til Finanstilsynet og fået ændret min ordning, således at migrering efterfølgende ikke kunne tilbydes af NLP.

Disse forhold gør at NLP efter min mening er erstatningsansvarlig overfor mig."

Selskabet har i brev af 26/11 2015 til nævnet heroverfor bl.a.:

"**Vurdering**
I det der i det hele henvises til vores breve af hhv. 29. maj 2013 og 9. juni 2015 samt vedlagte uddrag af mailkorrespondance, skal Nordea Liv & Pension i det hele afvise, at der skulle være udvist erstatningspådragende adfærd på baggrund af fejl og forsømmelser fra Nordea Liv & Pensions side.

Som det også er oplyst forsikrede, er det ikke muligt at tilbyde migrering til de af vores kunder, der har ordninger under udbetaling/præmiefritagelse. Der er af samme grund begrænsede muligheder for at foretage ændringer i ordningen. Der henvises i øvrigt til vores brev af 9. juni 2015 mv. til forsikrede.

Dette skal holdes op imod den korte tid til det forventede tidspunkt for udbetaling af opsparingsdelen af ordningen. Det vil, uanset der ikke havde været udbetaling fra ordningen, normalt ikke være vores råd, at man skulle forlade sine ydelsesgarantier og flytte til et markeds-renteprodukt, hvor man selv bærer investeringsrisikoen.

Nordea Liv & Pension mener således, at forsikrede har fået løbende fyldestgørende rådgivning, jf. vedlagte uddrag, herunder særligt på hans løbende henvendelser, hvor han også har modtaget vores anbefalinger.

Nordea Liv & Pension bemærker afslutningsvist, at det ikke klart fremgår af forsikredes klage til ankenævnet, hvad forsikrede ønsker at opnå ved klagen til ankenævnet, herunder hvilket tab som forsikrede, mener at have lidt.

Forsikrede opfordres derfor til nærmere at redgøre for dette."

Klageren har i mail af 5/12 2015 til nævnet heroverfor bl.a. bemærket:

"Jeg fastholder at der er stor forskel på den vejledning, som mine kolleger og jeg har fået gennem årene. Den første reelle vejledning, jeg får, er i 2013, hvor [seniorpensionsrådgiver] besøger mig her i [by], hvor jeg igen og igen beder om besøg og vejledning. N.L.P. Gør intet af sig selv. Det er sludder og vrøvl, når de i deres brev skriver, at jeg har gennem årene har fået vejledning.
Jeg fastholder at jeg skulle have haft tilbud om migrering og selv havde taget beslutningen, men N.L.P. Skriver bare total arrogant at det er et tilbud og ikke en ret.
Da [seniorpensionsrådgiver] besøgte mig, sagde han klokkeklart at jeg formentlig ville have haft en million mere på kontoen, hvis jeg havde fået besøg langt tidligere. Jeg kan kun opfordre ankenævnet til at skrive til ham og få det bekræftet.
Jeg har bevidst forholdt mig til N.L.P.s ansvar i mit brev og ikke til tal. N.L.P. Sidste afsnit i deres brev virker meget arrogant ligesom hele deres behandling af mig gennem årene har båret præg af. Det er noget vrøvl N.L.P. Skriver at der har været kort tid til udløb og udbetaling. Der ville jo kun være tale om at min kapitalpensionsordning skulle udbetales. Et besøg hos os ville have belyst vores økonomiske situation, hvilket netop [seniorpensionsrådgiver] har gjort og anbefalet os at tage vores kapitalpension, når vi havde brugt vore frie midler. Kapitalpensionen skal ikke udbetales før 2019. Ratepensionerne først fra 2023. Men det aner N.L.P. Jo intet om, da de ikke har interesseret sig for vores situation før [seniorpensionsrådgiver] kom til os. N.L.P. Bestiller ikke andet end promovere sig i tv

etc. Med at de yder seriøs rådgivning. Hvad med om de havde gjort det overfor min kone og mig."

Selskabet har i brev af 15/1 2016 til nævnet til dette bl.a. anført:

"På baggrund af klagerens brev har vi kontaktet vores rådgiver og forelagt denne klagerens mail samt anmodet om hans kommentarer.

Af vores rådgiver har vi fået oplyst, at det er korrekt at rådgiveren, da han blev adspurgt, om klager ikke ville have haft en million mere, hvis han på et *givet tidspunkt* havde flyttet det hele til markedsrente, svarede bekræftende. Det har dog ikke på noget tidspunkt været muligt for klager at flytte sine værdier idet ordningen var aktuel (præmiefritaget) og en sådan ordning kan ikke flyttes.

Vores rådgiver har i sammenhæng hertil oplyst klager, at han havde haft flere møder med kunder tilbage i 2009, som ikke ønskede at flytte til markedsrente, og at han ikke mente at klageren ville have valgt at flytte sine ordninger, såfremt han havde haft muligheden eller et rådgivningsmøde på daværende tidspunkt. I 2008 havde der været store fald i aktiekurserne og der var god grund til at tro, at dette ikke var ovre.

Det bemærkes i øvrigt hertil, at kundens ordninger i markedsrente er placeret i 'Aktiv Lav Risiko Garanti'.

Manglende mulighed for migrering jf. foroven er i øvrigt i overensstemmelse med vores anmeldte grundlag til Finanstilsynet.
..."

Klageren har i mail af 21/1 2016 til nævnet heroverfor bl.a. bemærket:

"… policen [1] - NLP svarer aldrig på årsagen til at deres aktuar foretager anmeldelsen til Finanstilsynet, når det forringer mine muligheder så meget, som det gør. Er det en bevidst handling fra NLP? Svar med årsag udbedes.

De tre øvrige policer - når NLP nu er så dygtige, som de er, til at rådgive deres kunder, som de praler af, hvorfor har de så ikke for mange år siden foreslået, at de tre ordninger var placeret i aktiv mellem eller høj risiko garanti, når de nu ved mit 67. År ved deres professionelle rådgivningsmøde ville foreslå, at vi først bruger frie midler, derpå kapitalpensionsmidler og fra mit 73. År ratepensionerne. Så ville der have været ca 15 år ordningerne kunne have været i en anden risiko garanti pulje.

Sidst men ikke mindst giver juristen urigtige oplysninger om [seniorpensionsrådgivers] rådgivning hos os. [Seniorpensionsrådgiver] har aldrig hos os udtalt sig om 'hvis han på et givet tidspunkt havde flyttet til markedsrente', så ville vi have 1 million mere. Det er decideret ukorrekt.

Hele sagen bærer meget præg af, at NLP prøver at undslå sig for at de ikke gennem årene har holdt mig orienteret om andre muligheder ved møder, som mine kolleger har haft med NLP repræsentanter, som nævnt i mit 1. Brev. Det samme sagde [seniorpensionsrådgiver] ved det første møde, vi havde sammen her i [by].

Jeg mener stadig at [seniorpensionsrådgiver] burde udtale sig og ikke være repræsenteret af en jurist, der enten ikke har forstået, hvad han har sagt eller decideret afgiver urigtige oplysninger på hans vegne."

Selskabet har i brev af 26/1 2016 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Vi har ikke yderligere kommentarer til sagen, og henviser til de, af vores tidligere fremsendte breve, hvor også vores rådgiver [seniorpensionsrådgivers] kommentarer er gengivet samt henvisning til vores anmeldte grundlag til finanstilsynet."

Klageren har i mail af 10/2 2016 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Jeg er forundret over, at NLP ikke fortæller hvorfor deres aktuar har gjort som han har i forbindelse med min police. Jeg fastholder at NLP forsikringsjurist afgiver urigtige oplysninger i forhold til [seniorpensionsrådgivers] udtalelser hos mig, som min kone også har overhørt.
Jeg forventer at Ankenævnet for Forsikring indhenter oplysninger andetsteds omkring NLPs aktuars handlemåde, da den har haft store økonomiske konsekvenser for mig. Ligeledes forventer jeg at Ankenævnet for Forsikring vurderer, at jeg ville have haft væsentlig større summer på de tre øvrige policer, hvis jeg havde fået samme årlige rådgivning som mine kolleger. Ordningerne ville være flyttet til andre typer ordninger, som ville have afgivet væsentligt større udbytte gennem årene. Set i lyset af de mange år, der var til ordningerne skulle udbetales. (Mit 73. År)."

Selskabet har i brev af 23/2 2016 til nævnet heroverfor bl.a. bemærket:

"Til Ankenævnets anmodning om en kopi af udtalelsen fra vores rådgiver skal vi bemærke, at der er tale om et internt arbejdsdokument som vi som udgangspunkt ikke udleverer. Vi skal derfor i den sammenhæng i det hele henvise til vores brev af 15. januar 2016, hvoraf vores rådgivers kommentarer er gengivet.

Med henvisning til klagers påstand om, at vores aktuar uden klagerens accept skulle have henvendt sig til Finanstilsynet med henblik på at få ændret klagerens ordning, således at han er afskåret fra migrering skal vi bemærke følgende.

Vi har som udgangspunkt svaret på klagerens påstand i vores svar til Ankenævnet dateret 26. november 2015 og der henvises i øvrigt hertil.

Klageren fremfører, at han, '... er blevet afskåret for migrering pga. NLPs aktuar, som uden mit vidende og accept har henvendt sig til Finanstilsynet og fået ændret min ordning, således at migrering efterfølgende ikke kunne tilbydes af NLP.'

Der er ikke tale om, at Nordea Liv & Pensions aktuar har kontaktet Finanstilsynet angående hans sag eller fået ændret hans sag, så migrering ikke var mulig.

Selskabets anmeldte regelsæt for migrering har hele tiden og til dato indeholdt betingelsen om, at ingen forsikringsdel måtte være/eller have været under udbetaling. Det fremgår af alle selskabets anmeldelser omkring migrering. Nordea liv & Pensions anmeldelse af 31. oktober 2012 samt 9. august 2012, er vedlagt.

Vi skal fremhæve at det af anmeldelsen af 31. oktober 2012 fremgår, at omfanget af forsikringer, som kan tilbydes migrering udvides til at omfatte rentegrupperne Gi og G2, hvor [klagerens] forsikringsnummer [1] er placeret.

Følgende fremgår af anmeldelsen.

'Der anmeldes følgende ændringer i forhold til selskabets anmeldelse af 9. august 2012:

1) Gruppen af pensionsordninger, som tilbydes en særlig opgørelsesbonus ved omtegning til selskabets markedsrenteprodukter, udvides fra at omfatte pensionsordninger placeret i rentegrupperne 3 og 4 til at omfatte alle selskabets rentegrupper.

2) Gruppen begrænses til pensionsordninger, hvor den særlige opgørelsesbonus mindst udgør 3.000 kr.

3) Tilbuddet er betinget af, at forsikringstageren accepterer, at den nye ordning som helhed vil blive omfattet af en klausul om, at ordningen ikke kan tilbagekøbes eller overføres til en anden pensionsleverandør i en periode på 3 år fra overførelsestidspunktet.

I anmeldelsen af 9. august 2012 blev endvidere anmeldt, at et af kravene for at få tilbuddet var, at *'ingen forsikringsdele må være aktuelle'*. Denne beskrivelse var imidlertid ikke fyldestgørende nok. Kravet er, at *'ingen forsikringsdele må være eller have været aktuelle'*

Øvrige regler og bestemmelser i selskabets anmeldelse af 9. august 2012 er uændret gældende.'

[Klagerens] forsikringsnummer [1] har siden 2001 været under udbetaling med invalidepension og haft præmiefritagelse. Den har således på intet tidpunkt kunne være omfattet af migrering.

De anmeldte regler er generelle for Nordea Liv & Pension og er ikke specifikke for [klagerens] forsikringer.

Afslutningsvist skal det påpeges, at klagerens forsikringer ikke er blevet ændret på foranledning af hverken Nordea Liv & Pension herunder dets aktuar. Ligesom det skal understreges, at selskabets aktuar ikke har været i kontakt med Finanstilsynet omkring hans forsikringer."

Klageren har i mails af 28/2 2016 og 2/3 2016 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Jeg kan konstatere, at jeg ikke har haft årlige besøg at en pensionsrådgiver, som mine kolleger har.
Jeg synes, at det er usmageligt at NLP ikke har villet tilbyde mig migrering samt årlige pensionsbesøg. Mine kolleger med samme alder har fået denne mulighed. Jeg kan kun konkludere, at NLP har villet tjene så mange penge på min [1] ordning som muligt for at reducere 'tabet' ved at skulle udbetale mig en stor invaliderente hvert år fra mit 51. År.
Noget af det første [seniorpensionsrådgiver] … udtalte første gang, han kom til os, var at det var ærgerligt, at han ikke var kommet mange år før, så ville mine ordninger have set helt anderledes ud.
Min kone og jeg bad [seniorpensionsrådgiver] forklare os, hvordan vi skulle bruge vore penge. Først frie midler, dernæst kapitalpensionsmidler og sluttelig ratepensionerne. Hvis

[seniorpensionsrådgiver] var kommet hos os mange år før, ville mine ratepensioner være blevet ændret fra lav risiko garanti til enten mellem eller høj risiko garanti, da vi som tidligere nævnt først skulle tage hul på ratepensionerne, når jeg tidligst var 73-74 år gammel. Så ville der have været helt andre beløb på de 4 ratepensioner. Kapitalpensionen ville der muligvis være et højere beløb på, men der er jo en garanti, der udløses, når jeg bliver 67 år, så det ved jeg ikke rigtig, hvordan den ville være.
En af de store hurdler i denne sag er NLP krav, at der ikke må være udbetaling på nogen forsikringsdel for at få tilbudt migrering. Hvorfor dog det. Jeg har siden 1975 betalt til min invalidepensionsdækning. NLP (og) Nye Danske Lloyd, Baltica og Danica har da selv beregnet præmien til denne dækning. Hvorfor skal det dog have betydning for mine opsparinger og mulighed for at ændre ordningens opbygning.
…
Hvordan vil Forbrugerombudsmanden stille sig til forskelsbehandlingen omkring migrering for kunder, Der ikke har aktiv udbetaling af invalidepension contra Kunder, der har."

Af selskabets anmeldelse af teknisk grundlag til Finanstilsynet af 9/8 2012 fremgår bl.a.:

"Anmeldelsen er gældende fra 20. juli 2012.
…
Opsparingsprægede pensionsordninger indplaceret i kontributionsrentegruppeme G3 og G4 tilbydes omtegning til selskabets markedsrenteprodukter.
…
Følgende krav skal være opfyldt for, at tilbuddet gives:
…
- ingen forsikringsdele må være aktuelle"

Af selskabets anmeldelse af teknisk grundlag til Finanstilsynet af 31/10 2012 fremgår bl.a.:

"Anmeldelsen er gældende fra 6. november 2012.
…
Anmeldelsen er en ændring af selskabets anmeldelse af 9. august 2012
Anmeldelsen indhold med matematisk beskrivelse og gennemgang
Anmeldelsens indhold med analyser, beregninger m.v. på en så klar og præcis form, at de uden videre kan danne basis for en kyndig aktuars kontrolberegninger. Det skal oplyses, hvilken forsikringsklasse det anmeldte vedrører.

Der anmeldes følgende ændringer i forhold til selskabets anmeldelse af 9. august 2012:

1. Gruppen af pensionsordninger, som tilbydes en særlig opgørelsesbonus ved omtegning til selskabets markedsrenteprodukter, udvides fra at omfatte pensionsordninger placeret i rentegrupperne 3 og 4 til at omfatte alle selskabets rentegrupper.

…
I anmeldelsen af 9. august 2012 blev endvidere anmeldt, at et af kravene for at få tilbuddet var, at *'ingen forsikringsdele må være aktuelle'.* Denne beskrivelse var imidlertid ikke fyldestgørende nok. Kravet er, at *'ingen forsikringsdele må være eller have været aktuelle'.*"

16. 88661

Af pensionsoversigt for aftale [1] fremgår bl.a.:

"Præmiefritagelse Forsikringen er for tiden præmiefri på grund af uarbejdsdygtighed, og der bliver udbetalt invalidepension.

Udbetaling ved nedsat erhvervsevne

Invalidepension (nedsat erhvervsevne)	Årlig udbetaling Pensionen udbetales længst til den 1.8.2017	751.212 kr.

…

Udbetaling ved pensionering

Kapitaludbetaling	Engangsudbetaling den 1.8.2017 Udbetalingen er betinget af, at forsikrede lever	2.114.357 kr.
Rateudbetaling	Årlig udbetaling i 10 år Udbetalingen er betinget af, at forsikrede lever den 1.8.2017. Dør forsikrede efter, at udbetalingen er begyndt, fortsætter udbetalingen indtil den 1.8.2027.	267.392 kr.
Ophørende alderspension	Årlig udbetaling fra den 1.8.2017 Udbetales længst til den 1.8.2027. Udbetalingen er betinget af, at forsikrede lever."	7.744 kr.

Nævnet udtaler:

Klageren har fire pensionsordninger hos det indklagede selskab.

Aftale [1] blev oprettet via klagerens tidligere arbejdsgiver i 1975, og blev i 1996 overført til det indklagede selskab i forbindelse med fusion. Ordningen indeholder en ophørende livrente, ratepension og kapitalpension, og den er oprettet i gennemsnitsrentemiljø. Selskabet har siden 1/10 2001 ydet præmiefritagelse og erhvervsevnetabsdækning via ordningen, som følge af klagerens uarbejdsdygtighed, og klageren har i 2010 og 2011 tilbagekøbt dele af ordningen.

Aftale [2] blev oprettet som fratrædelsesgodtgørelse den 1/11 2002 via klagerens tidligere arbejdsgiver. Ordningen indeholder en ratepension og kontosikring og er oprettet i gennemsnitsrentemiljø.

Aftale [3] er tegnet under klagerens ansættelse hos tidligere arbejdsgiver. Den indeholder ratepension og er oprettet i markedsrentemiljø. Klageren standsede indbetalinger til ordningen pr. 1/4 2001.

Aftale [4] er tegnet privat og indeholder ratepension og investeringsgaranti. Den er oprettet i gennemsnitsrentemiljø, og klageren standsede indbetalinger til ordningen pr. 1/12 2008. Ordning 3 og 4 er oprettet i fonden "Aktiv Lav Risiko Garanti"

Klageren er grundlæggende utilfreds med selskabets rådgivning. Nævnet bemærker indledningsvist, at klageren ikke har konkretiseret sine krav.

Migrering (overgang til ordning med markedsrente mod ydelse af omvalgsbonus)

Klageren er utilfreds med, at selskabet ikke har tilbudt ham migrering af aftale [1]. Nævnet bemærker indledningsvist, at migrering eller omvalg til ordning med en anden investeringsform er en mulighed, som selskabet kan vælge at tilbyde bestemte kunder eller grupper af kunder. Selskabet er ikke forpligtet til at fremsætte et sådant tilbud, med mindre andet fremgår af aftalegrundlaget.

Endvidere bemærker nævnet, at klageren via aftale [1] er præmiefritaget og modtager udbetaling for nedsat erhvervsevne indtil den 1/8 2017, og at der i henhold til anmeldelse af teknisk grundlag til Finanstilsynet af 31/10 2012 ikke gives tilbud på migrering, hvis forsikringsdele er eller har været aktuelle. Nævnet kan derfor ikke pålægge selskabet at tilbyde migrering. Afslutningsvist bemærkes, at anmeldelser af selskabet tekniske grundlag til Finanstilsynet er generelle og vedrører alle eller grupper af selskabets kunder. Der er derfor ikke tale om, at selskabets aktuar over for Finanstilsynet har ændret vilkårene specifikt for klagerens ordning.

Rådgivning i øvrigt

Klageren har endvidere kritiseret, at selskabet for så vidt angår aftalerne [2], [3] og [4] "ikke for mange år siden [har] foreslået, at de tre ordninger var placeret i aktiv mellem eller høj risiko garanti, når de nu ved mit 67. år ved deres professionelle rådgivningsmøde ville foreslå, at vi først bruger frie midler, der på kapitalpensionsmidler og fra mit

73. år ratepensionerne. Så ville der have været ca. 15 år ordningerne kunne have været i en anden risiko garanti pulje." Det er hans opfattelse, at hvis han var blevet tilbudt samme årlige rådgivning som sine tidligere kollegaer, så var disse ordningerne blevet ændret, således, at de havde "afgivet væsentligt større udbytte gennem årene. Set i lyset af de mange år, der var til ordningerne skulle udbetales. (Mit 73. år)."

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet ikke grundlag for at kritisere, at selskabet ikke af egen drift har henledt klagerens opmærksomhed på, at han kunne investere sine pensionsmidler på markedsrenteordningerne i aktiver med en højere investeringsrisiko eller vælge at placere ordning [2], der er en gennemsnitsrenteordning, i et markedsrentemiljø. Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det er sædvanligvis anses som fornuftigt at placere sine pensionsmidler i lavrisikoprodukter i årene op til pensioneringen for at undgå utilsigtede tab ved større og uforudsete ændringer i markedet.

I den konkrete sag finder nævnet, at selskabet har besvaret klagerens henvendelser fyldestgørende, og som sagen foreligger oplyst, finder nævnet herefter, at det ikke er godtgjort, at selskabets rådgivning har været mangelfuld eller behæftet med sådanne fejl, at der er det fornødne grundlag for at pålægge selskabet et erstatningsansvar herfor.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand